

Kritériá pre hodnotenie projektov z ponuky na dokumentárny film o Andrejovi Hlinkovi (100. výročie Deklarácie práv slovenského národa /30.10.1918/ a 80. výročie smrti katolíckeho kňaza a národného buditeľa Andreja Hlinku /16.8.1938/):

- Akceptovanie cieľovej skupiny (univerzálne zacielenie ak nie je uvedené inak)
- Prínos pre cieľovú skupinu
- Tvorivé spracovanie obsahu
- Umelecký potenciál projektu
- Konkurenčný potenciál na televíznom trhu
- Miera originality
- Atribúty nadčasovosti (z hľadiska vysielania)
- Význam pre slovenské audiovizuálne prostredie
- Odborná spolupráca
- Ukončenie výroby podľa zadania

Zaregistrované projekty boli postúpené hodnotiacej komisii v zložení:

Bernadeta Tokárová, Kristián Bezák, Ondrej Starinský, Peter Balko, Martin Peterich, Vlasta Ruppeldtová, Alena Čierna.

Vyhodnotenie ponuky na programový formát – Andrej Hlinka

Evidenčné číslo: AH01.

Názov projektu: ANDREJ HLINKA

Predkladateľ: Matúš Demko, PhD.

Hodnotenie:

- Predložený námet svedčí o erudícii jeho autora v danej problematike. Osobnosť A. Hlinku si dnes v čase možností „odpolitizovanej histórie“ môže dovoliť komplexný ucelený pohľad nielen na biografické črty ale aj na širší dejinný podtext, v ktorom pôsobil. Súčasníkovi sa môžu mnohé jeho riešenia z dnešného pohľadu zdať neprirodzené, preto je nutné prezentovať práve logiku podnetov, ktoré k daným krokom viedli.

Materiál splňa zadané kritériá a má ambíciu stať sa plnokrvným a pre dnešného diváka atraktívnym historickým sústom, jasnou správou o dobe, v ktorej odvaha konať proti predstavovala reálne nebezpečenstvo. Ak sa forme dokumentu „pošťastí“ odkrývať tajomné a menej známe súvislosti v duchu hesla z námetu „začnime pátrať“, môžeme prísť k tvaru, ktorý aj vlažného konzumenta odradí od myšlienky prepnúť na iný kanál.

Skúmané obdobie – najmä s presahom na Slovenský štát – bude zrejme aj naďalej nepokojným morom výkladov, doktrín a téz. Uzavrieť a uceliť ho možno erudovanými archívami a dôkazmi podloženými interpretáciami, ktoré odolajú poloprávdám a emóciám, tak módnym dnes.

- Je dôležité, aby počas celého dokumentu si názor na Andreja Hlinku mali možnosť vytvoriť samotní diváci. Nech sú čo najviac konfrontovaní s faktami a teda s „autentickým“ Andrejom Hlinkom. Nech s autormi filmu putujú po jeho stopách a kriticky premýšľajú o jeho živote a diele.

Autor predložil ideologicky nezaťažený a nepredpojatý námet, ktorý dáva nádej na zaujímavý dokumentárny film o Andrejovi Hlinkovi. Z námetu je jasná režisérská koncepcia. Ako autor si uvedomuje, že obsiahnuť celý bohatý život Andreja Hlinku na ploche 52 minút nie je možné, preto vyčleňuje v príbehu len niektoré kľúčové udalosti viažuce sa k aktuálnym výročiam, pričom akcentuje jeho kňazské povolanie ako aj politický a národný život.

Postup do užšieho výberu.

Evidenčné číslo: AH02.

Názov projektu: Otec národa

Predkladateľ: Mgr. Ján Vida

Hodnotenie:

- Námet pozostávajúci z vyrozprávania života a úspechov Andreja Hlinku na kultúrno-spoločensko-politickom poli má za cieľ priblížiť nielen Hlinkov život od jeho narodenia až po smrť, ale aj vnímanie jeho osoby po jeho smrti - v období socializmu až po jeho symbolickú rehabilitáciu v roku 2007. Námetu, ktorého gro je skopírované z bežne dostupných zdrojov, bez uvedenia konkrétnych návrhov kreatívneho autorského prístupu, ale naopak typom a formou pridŕžajúceho sa dokumentárneho filmu z čias dávno minulých, chýbajú okrem iného aj odborní garanti.
- Autor námetu Otec národa sa obšírnym spôsobom zapodieva témami, ktoré len okrajovo dotvárali motivácie konania Andreja Hlinku. Nepredkladá žiadne nové a menej známe skutočnosti, ktorými by sa táto významná slovenská osobnosť vymanila z interpretácií mnohých autorov z minulosti.

Je to skôr slabší koncept pre rozhlasovú hru. Námet a ani priložený stručný scenár neprináša nič nového, čím by bolo možné upútať diváka k obrazovke a opomína udalosti, ktoré významne ovplyvnili. Námet, ktorý je ukotvený aj v obdobiach pred jeho narodením, ale aj po smrti, teda v čase keď nežil, zbytočne vytesňuje priestor pre dôležité informácie z jeho aktívneho života. Je to selektívne chronologický usporiadaný príbeh od narodenia po smrť bez vymedzení motivácií a ich dôsledkov v konaní protagonistu. Čo sa týka formy spracovania dokumentárneho filmu sa autor vôbec nezmieňuje.

Pre televízny dokument v stopáži 52 minút je preto predložený námet nedostatočný.

Zamietnutie.

Evidenčné číslo: AH03.

Názov projektu: Andrej Hlinka – Otec národa?

Predkladateľ: sarkany s.r.o.

Hodnotenie:

- Projekt predstavuje dlhometrážny dokumentárny film o kontroverznej postave slovenských dejín Andrejovi Hlinkovi, politikovi, spisovateľovi, kňazovi i sympatizantovi s fašistickým režimom. Výhodami projektu sú kvalitný filmový štáb, vizuálny prístup a predovšetkým zvolený obsahový rámec, ktorý postavu Andreja Hlinku neglorifikuje, ale cez kriticko-historickú prizmu nahliada na jeho verejný i súkromný život.

Projekt predstavuje kvalitne, kriticky a originálne poňatý portrét kontroverznej osoby Andreja Hlinku. Kritické nahliadnutie na jeho pôsobenie, pozbavené slepej glorifikácie, je nevyhnutné a pre reflexiu našej minulosti a následné vyrovnanie sa s ňou aj kľúčové. Tým projekt podnecuje diskusiu o slovenských dejinách a identite. Odmýtzovanie jeho postavy je dnes, kedy sme svedkami narastajúcej hrozby pravicového extrémizmu a otvorených prejavov násilia, aktuálnejšie než kedykoľvek predtým. Schopnosť kriticky a bez citového zafarbenia reflektovať a demýtizovať vlastnú minulosť, ktorá je kľúčom k uchopeniu vlastnej identity, je univerzálna a nadčasová téma.

- Jeho meno dnes vyvoláva skôr rozpaky nad tým, kto v skutočnosti bol Andrej Hlinka. Andrej Hlinka je rozporuplný človek, ktorého kontroverznosť vychádza nielen z cirkevného stavu zaváňajúceho autoritárstvom, hlbokým vlasteneckým a neskôr až nacionalistickým cítením, ale predovšetkým jeho neskrývanými sympatiami k totalitárstvu. Zámerom autorky je zachytiť slovenskú identitu a vnímanie a spracovávanie našej histórie spojením minulosti s prítomnosťou do jednej linky.

Autorka na jednej strane uvádza, že zámerom je analytický dokument bez ideologického zaťaženia s objektívnym predstavením A. Hlinku a v kontexte doby, vzápätí Hlinkovi dáva nálepku kontroverznej, rozporuplnej osobnosti s nacionalistickým cítením, opierajúc sa pritom o účelovú povojnovú interpretáciu jeho osobnosti priam vystrihnutú z komunistického dejepisu. Namiesto predloženia faktografie, na základe ktorej by si divák sám utvoril názor, vopred komentuje, hodnotí, vynáša súdy. Toto vyplýva aj z názvu, v ktorom sa autorka pýta „A. Hlinka - Otec národa?“ ako aj otázka, na ktorej je postavená ústredná linka dokumentu: „Môžeme si dovoliť považovať A. Hlinku za otca národa?“ Námet nekonkretizuje archívy, z ktorých by mal dokument čerpať.

Postup do užšieho výberu.

Evidenčné číslo: AH04.

Názov projektu: Andrej Hlinka

Predkladateľ: Ľuboš Midriak

Hodnotenie:

- Námet je príliš všeobecný, deklaračný, bez predstáv audiovizuálneho spracovania a s príliš veľkým historickým záberom. V námete takmer absentuje kontext so súčasnosťou SR a Európy.
- Slováci pri zrode Československa mali dvoch veľkých synov, Milana Rastislava Štefánika, ktorý bojoval o zrod štátu na svetových kolbištiach a Andreja Hlinku, ktorý stál pri národe a pomáhal, keď ho likvidovali, ničili, zotročovali. Bol to prvý slovenský politik stojaci za autonómiou v modernej novodobej slovenskej politickej histórii. Svojimi postojmi vyjadril, že Slováci sú vyspelý národ s viac než tisícročnou tradíciou a majú právo na sebaurčenie.

Pozitívne hodnotím, že dokument sa chce opierať o autentické myšlienky A. Hlinku, o jeho prejavy, kázne a články. Autor v námete favorizuje iba verejný politický život A. Hlinku, jeho národné cítenie a opomína jeho kňazský rozmer a kresťanskú filozofiu, čo bolo prvoradé. Právo na sebaurčenie národa, ktoré Hlinka presadzoval, chápal ako právo dané Bohom. Jeho myslenie a konanie na pomoc ľudu (zakladanie potravinových družstiev, bánk a pod.) vyplývali z jeho kresťanskej hodnotovej orientácie, čo bolo prvotným motívom Hlinkovho angažovania sa v politike. Tento rozmer nie je možné v dokumente vynechať. Zároveň námet obsahuje niekoľko faktických nepresností. Spoluautorkou námetu má byť prof. Hrabovec, pričom ale nie je zrejмый jej vklad. V námete chýba režijná explikácia - forma, akou chce autor tému spracovať, ako chce stvárniť jeho myšlienky, prejavy a pod. Rozpočet nezohľadňuje reálne požiadavky na výrobu, napr. chýbajú sumy za archívy (Rím a iné), sumy na prenájom priestorov sú nízke, honoráre sú nadhodnotené oproti štandardom v RTVS. V rozpočte chýba vklad AVF, MŠ SR a koprodukčného partnera.

Zamietnutie.